

»ται ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ. Ὁ σταφιδοκαρπὸς οὐδὲν βλαστάνει μεταξὺ τῶν θάμνων, ὡς τὰ ἰδικὰ ἡμᾶς λευκὰ καὶ κόκκινα κουρραντιά, ἀλλ' εἶναι ἄμυλοι ὡς τῶν ἐπιλοιπῶν σταφυλίων. Εἶναι βότρες μικραὶ ἄνευ πυρήνων, εἶναι δὲ ἐρυθραὶ ἢ μᾶλλον μελαναί. Ὅταν διήλθον ἐκ τῆς Πιασένζτας τῆς Ἰταλίας, εὗρον ἐκεῖ λευκὴν τοῦ εἶδους τούτου σταφίδα, »διαφέρουσαν μόνον εἰς τὸ χρῶμα.»

Ὁ κ. Οὐίλλερ δίδων τὴν περιγραφὴν τῶν σταφιδάμπελώνων τῆς Ζακύνθου καὶ τοῦ τρόπου τῆς συγκομιδῆς καὶ φορτώσεώς της, προσθέτει: «Τὰ κουρραντιά πωλοῦνται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον 12 τάλληρα καὶ 1000 λίτραι καὶ ἕτερα 12 τάλληρα πληρώνουσιν εἰς τοὺς Βενετοὺς τελωνεῖον. Ἡ νῆσος τῆς Ζακύνθου παράγει ἐτησίως 5 ἢ 6 φορτία, ἡ Κεφαλληνία 3 ἢ 4 φορτία καὶ τὸ Ἀνατολικὸν Μεσολόγγιον καὶ καὶ Πάτρας ἐν μόνον φορτίον, μέρος τοῦ ὁποῖου φορτίου εἶναι καὶ ὁ σταφιδοκαρπὸς τὸν ὁποῖον φέρουν ἐκ τοῦ κόλπου τῆς Κορίνθου. Ὅπως ὑποστηρικτῇ ἰσχυρῶς τὸ ἐμπόριον τοῦτο, οἱ Ἀγγλοὶ ἔχουν ἐν Ζακύνθῳ πρακτορεῖον συγκροτούμενον ἐκ τοῦ Ἀγγλοῦ προξένου καὶ 5 ἢ 6 ἐμπόρων τῆς Ἑταιρείας τοῦ Λεβάντε. Οἱ Ὁλλανδοὶ ἔχουν τὸν πρόξενόν των καὶ 1 ἢ 2 ἐμπόρους, καθὼς καὶ οἱ Γάλλοι τὸν πρόξενόν των καὶ ἕνα ἔμπορον. Τὸ κυριώτερον ἐμπόριον εἶναι εἰς χεῖρας τῶν Ἀγγλῶν, καὶ δικαίως διότι πρῶτον τὸν καρπὸν τοῦτον 6 φορές περισσώτερον, ἢ ὅτι ὁμοῦ οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ὁλλανδοί. Οἱ Ζακύνθιοι ἀγνοοῦν παντάπασιν, εἰς τί μεταχειρίζομεθα τὸν σταφιδοκαρπὸν. Νομίζουν ὅτι τὸν μεταχειρίζομεθα εἰς τὴν βαφὴν.»

Οἱ ἄνωγι λόγοι εἶναι ἀξιοπαρατήρητοι. Ἡ νῆσος ἐκκλείτο Χρυσῇ διότι οἱ Βενετοὶ λαμβάνοντες 12 τάλληρα τελωνεῖον διετῆρουν διὰ τοῦ φόρου τούτου ὁλόκληρον τὸν ἐν ἐνεργείᾳ στόλων των, καὶ τοῦτο ἐξ ὀλιγίστων φορτίων τὰ ὅποια τότε ἐσχηματίζοντο, ἐνῶ οἱ σταφιδοκατῆμονες δὲν ἐπληρώνοντο ἢ μόνον 12 τάλληρα τὰς 1000 λίτρας, ἐνῶ ὁ δασμὸς τότε ἐν Ἀγγλίᾳ ἦτο 40 λίραι ὁ τόννος. Σήμερον ἡ σταφὶς κόπτεται 32 τάλληρα κατὰ μέσον ὅρον αἱ 1000 λίτραι, ἡ παραγωγὴ αὐτῆς ἀνέρχεται εἰς δύο καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια λίτρας ὁ τελωνειακὸς δασμὸς εἶναι ἐν Ἑλλάδι σχεδὸν μηδὲν, ὁ ἐν Ἀγγλίᾳ δασμὸς ἐγένετο μόνον 7 λίρας ὁ τόννος καὶ ὁμοῦ σταφιδοκατῆμονες καὶ ἔμποροι πάντες ὁσημέραι καταστρέφονται. Θὰ ἐρωτήσητε τίς ἡ αἰτία; διότι οἱ Βενετοὶ πρὸ ἐνὸς αἰῶνος εἶχον μονοπωλεῖον τὸν σταφιδοκαρπὸν.

IIΓ.

Ὁ Φέλιξ Μπωζοῦρ (Felix - Beaujour) καὶ ὁ Πουκεβίλ περὶ σταφίδος

Αἱ παρατηρήσεις τοῦ κ. Οὐίλλερ εἶναι ἀξιοσημείωτοι διὰ δύο τινά.

α'. Ὅτι τῷ 1675 ὑπῆρχε λευκὸς σταφιδοκαρπός.

β'. Ὅτι ὁλόκληρος ἡ Πελοπόννησος τῷ 1675 δὲν παρῆγε σὺν τῇ Κορίνθῳ καὶ Ἀχαΐᾳ καὶ Πάτραις περισσώτερον ἐνὸς φορτίου. Ἐπειδὴ δὲ τὰ μεταφί-

ροντα τότε τὴν σταφίδα πλοῖα ἦσαν τὰ καλούμενα Κλίππερς (Clippers), τὰ δὲ Κλίππερς δὲν ἦσαν μεγαλείτερα τῶν 200 τόννων, ὁλόκληρος ἡ Πελοπόννησος δὲν παρῆγε περισσώτερον τῶν 200 τόννων σταφιδοκαρπὸν, τοῦτέστι 500,000 λίτρας μόνον. Διὰ τὸ πρῶτον, ὅτι ἐν Ἰταλίᾳ ὑπῆρχον τὰ λευκὰ κουρραντιά. Τοῦτο ἐξηγεῖται διὰ τῶν μεταγενεστέρων ἀποτελεσμάτων, ἡγουν, ὅτι τῆς σταφίδος μεταναστευομένης εἴτε ἐν Γαλλίᾳ, Ἰταλίᾳ καὶ Ἰσπανίᾳ ἢ Ἀμερικῇ καὶ ἄλλα τῆς γῆς μέρη, τὰ κλίματα αὐτῆς, ὡς κοινῶς λέγομεν, πιάνουν, ἀλλ' ὁ καρπὸς αὐτῆς μεταβάλλει μέγεθος, χροιάν, καὶ φύσιν, ἄλλως καὶ σήμερον ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ λευκὸς ἢ ἐρυθρὸς καρπὸς εἰς Σικελίαν καὶ μεσημβρινὴν Ἰταλίαν, Γαλλίαν ἢ Ἰσπανίαν, ὅπου τοσάκις μετεφυτεύθη. Διὰ τὸ δευτέρον, ἕκαστος ἀπορεῖ πῶς ὁλόκληρος ἡ Πελοπόννησος τῷ 1675, παρῆγεν ἐν μόνον φορτίον, ἐνῶ τὸ 1459 παρῆγεν ἀφθονίαν, ὡς λέγει ὁ Wadding, ἐν Χρονικοῖς τῶν Ἑλασσόνων ἀδελφῶν (Fratris minores). Μνημονεύων οὗτος τὴν κατάστασιν τῆς Πελοποννήσου τοῦ 1459 λέγει (α): Παράγει ἄρτον, οἶνον, κρέατα, τυρὸν, μαλλία, βάμβακα, λῖνον, μέταξαν, πρινοκόκκινον (graine de Kermès) καὶ ξηρὰν σταφίδα (uva passa) πρὸς βαφὴν καὶ ταῦτα πάντα ἀφθονά.

(ἀκολουθεῖ)

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΞΕΝΟΣ

ΝΕΩΤΕΡΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

Ὁ διπρόσωπος

Λαμπρὸς ἄνθρωπος ὁ κ. Θωμᾶς Φωτιάδης, κοινωνικώτατος, εὐπροσήγορος, διηγηματικὸς, μετ' ἐν γλυκὺ μείδιμα πάντοτε εἰς τὰ χεῖλη καὶ μίαν φιλικὴν στρατιωτικὴν χειρονομίαν, ἐγκαρδίαν, ἀδελφικὴν καὶ ἄδολον, δασάκις σὰς συναντήσῃ εἰς τὸν δρόμον ὑπηρετικώτατος καὶ πρόθυμος νὰ σὰς βοηθήσῃ εἰς πᾶσαν μικρὴν ἀνάγκην σας, καὶ ὁμοῦ... ἔχων ὀλιγίστους φίλους· δασάκις ἐξέρχεται εἰς περίπατον καὶ παρρηθεῖ δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ μετὰ τοὺς γελώντας, ὁδάρει σχεδὸν ἐκ γλύκας ὀφθαλμοῦς του, ἵνα εὖρη κάμμιαν συντροφίαν, οἱ γνωστοὶ του, ἅμα τὸν διακρίνωσι διὰ τῆς ἄκρας τοῦ ὀφθαλμοῦ, λοξῶς, χωρὶς νὰ τὸν ἀτενίσουν, προσποιοῦνται ὅτι σπύδουν πρὸς ἐργασίαν, ἢ συνομιλοῦν ἀμέσως μετὰ τρίτου τινός, ἢ τρέπονται πρὸς πλάγιον δρόμον, ἀπλούστατα ἵνα μὴ τοὺς συλλάβῃ. Προχθές, πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, περιπατῶν κάπως σύννους εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος, ἀκούω αἰφνης μίαν μαλακὴν φωνήν, φθάνουσιν ἐκ τοῦ γλυκέος τόνου μέχρι τοῦ diseanto: — «Καλησπέρα Γιωργάκη! κατὶ μόνος; — » ἀνακύπτω τὴν κεφαλὴν, καὶ βλέπω ἐμπρὸς μου θριαμβευτικῶς μειδιῶντα τὸν κ. Φωτιάδην. Ἐννοεῖται, ὅτι παρεδόθη ἀμέσως, ἄνευ ὄρων.

Μολονότι πάσχω καὶ γὰρ, ὡς συμβαίνει εἰς πολλοὺς,

(α) Itinéraire descriptif de l'Attique et Peloponaïse 1844.

ἐκ τοῦ δυσαρέστου ἐκείνου ἐλαττώματος τοῦ βαρύνεσθαι τὸ λαλεῖν, καὶ προτιμῶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἐνεκα ταύτης τῆς ἐλλείψεως, μᾶλλον ν' ἀκούω παρὰ νὰ ἠμιλῶ, ἐν τούτοις τὸ πρῶτόν μου ἔργον ἄμα ὡς δ κ. Φωτιάδης ἐτέθη εἰς τὸ πλευρόν μου καὶ ἀπεπειράτο νὰ περιπλέξῃ τὸν βραχίονά του εἰς τὸν ὦμόν, ἦτο νὰ ζητήσω ἐγὼ πρῶτος τὸ θέμα τῆς ἠμιλίας, διὰ νὰ δώσω εἰς τὴν ἀκουσίαν αὐτὴν συνδιάλεξιν τὴν τροπὴν ἣν ἐπεθύμουν· ἤθελον τοῦλάχιστον νὰ μετριάσω τὴν συμφορὰν, ἀπαξ ἐπελθούσαν· δὲν ἦτο δὲ καὶ δύσκολος ἡ εὗρεσις θέματος, διότι ἐν τυχῶς κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἶχον ἐπέλθει αἱ ταμιακαὶ καταχρήσεις, ἀλλ' ἄμα ὡς ἐψέλλισα δύο τρεῖς λέξεις καὶ ἐζήτησα τὴν γνώμην τοῦ φίλου μου ἐπὶ τῆς μυστηριώδους ὑποθέσεως, οὗτος, σφίγγας στενότερον τὸν βραχίονά μου, καὶ ἀτενίσας με μὲ θαυμάσιον σχεδὸν μειδιάμα, ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως μοὶ λέγει, μὲ ἀνοικτούς ὀφθαλμούς.

— Αἶ, δὲν σοὺ τῶλεγα; Τὰ ἔμαθες δά; Ὁ φίλος... (καὶ ἐδῶ μοὶ δίδει ζωηρὰν ὥθησιν διὰ τοῦ ἀγῶνος) ὁ παστρίκος... ξέρεις, ὁ διπλωμάτης καὶ προσφέρει τὴν λέξιν μετ' ἐμφάσεως καὶ εἰρωνίας), ὁ μπαγαμπόντης (καὶ ἐδῶ ξεσπᾷ πλέον εἰς ἀγανάκτησιν) εἶπε πάλιν μυρία ὅσα ἐναντίον σου! Μωρέ, τοῦ λέγω, διατὶ καταφέρεις τόσον κατὰ τοῦ κ. Δημητριάδη, ἐνῶ ἐκεῖνος σ' ἀγαπᾷ καὶ θέλει τὴν προαγωγὴν σου, ἐνῶ εἴθετε συνάδελφοι, καὶ ὑπερετίτε εἰς τὸ αὐτὸ Γραφεῖον; Αὐτὸς τίποτε· ἔλεγεν ὅσα ἀέρν' ἡ σκαῦπα· μὰ γιὰτὶ, σὲ παρκαλῶ; Ξεῦρω κ' ἐγὼ γιὰτὶ! Ἄτιμος χαράκτηρ, φίλε μου, ἄτιμος! Ἐγὼ τὸν ἐγνώρισκα ἐκ μιᾶς ἀρχῆς. Ἐπειτα δὲν εἶνε μόνον αὐτό! εἶναι καί... (ἐδῶ κύπτει ὀρμητικῶς εἰς τὸ οὖς μου καὶ μοὶ ψιθυρίζει τόσον δυνατᾶ, ὥστε ν' ἀκουσθῇ μέχρι τοῦ καφενείου Γιαννοπούλου) κατὰ χαρακτήρα, μὲ καταλαμβάνεις; εἶπε, καὶ καταχραστής, τοῦ Δημοσίου! Καμμίαν ἡμέραν θὰ βγοῦν δουλιές μὲ φούνταις!

— Ἐ, τί νὰ γίνῃ, κύριε Φωτιάδη, ἄνθρωποι εἴμεθα· ὁ καθείς ἔχει τὰ ἐλαττώματά του, ἂ πρόπος, τί νέα ἐμάθατε περὶ τοῦ νομισματικοῦ μουσείου; λέγουσιν ὅτι ὁ Ραφτόπουλος...

— Πρόστυχος ἄνθρωπος, φίλε μου, ἄθλιος καὶ οὐτιδανός!

— Ὁ Ραφτόπουλος;

— Ὁχι ἀδελφέ! αὐτὸς ὁ συνάδελφός σου ὁ περίφημος! ὁ φίλος σου! ὁ ἀδελφός σου! Ξεῦρεις ἀκόμη προχθὲς τί μοῦ ἔλεγε;

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀκριβῶς προβάλλει ὀπισθὲν μας τὸ πρόσωπον περὶ τοῦ ὁποίου πρόκειται· ἀγαθὸς ἄνθρωπος, κοινὸς τύπος, κατ' οὐδὲν παραλλάσσων ἐξ ἐκείνων τούτων ὁποίους καθ' ἑκατοντάδας διαγκωνίζετε καθ' ἐκάστην, ἔχων δηλαδὴ τὰ συνηθέστερα τῶν ἐλαττωμάτων καὶ τὰ κοινότερα τῶν προτερημάτων τοῦ γένους «ἄνθρωπος». — Ὁ κ. Φωτιάδης ἄμ' ἀτενίσας αὐτόν, χωρὶς νὰ συνοφρυωθῇ, χωρὶς νὰ ταραχθῇ, κατασκευάζων ἀμέσως τὸ πρόσφορον προσωπεῖόν του, τὴν φιλικὴν στρατιωτικὴν χειρονομίαν του, τὰ γλυκέως ὑδαρῇ ὄμματά του, καὶ μὲ ἐκχυσιν ἐπιδόπου χαρᾶς:

— Μωρὲ καλῶς τὸν Γιάννη! Ποῦ βρέθηκες ἐδῶ, βρέ ἀδελφέ! Καὶ ἐγὼ ποῦ δὲν εἶχα τί νὰ κάμω καὶ φυρὶ φυρὶ σ' ἐζητοῦσα διὰ κένενα μακρινὸν περίπατον; Ὁ φίλος ἄμ' ἐδῶ (καὶ ἀτενίζει τὸν συνάδελφον κἀμνων περὶ ἐμοῦ βλέμμα συνεννόσεως, σχεδὸν εἰρωνικόν) βαρύνεται τοὺς περιπάτους. Πᾶμε λοιπόν!

Ἐννοεῖται, ὅτι τὸν εἶχεν ἤδη περιπλέξει εἰς τὸν βραχίονά του, καίτοι σπαράσσοντα καὶ ἀγωνιῶντα ἐν ἀπαλλαγῇ, καὶ τὸν ἀπῆγεν ἐν βίᾳ προφανῶς, ἣν διευκόλυνα ἐγὼ, τραπεῖς ἀμέσως εἰς φυγὴν πρὸς τὸ ἄλλο ἄκρον. Ἐπίσης ἐννοεῖται, ὅτι ἡ αὐτὴ μελωδία ἦν πρὸ ὀλίγου ἤκουσα, ἐπαναλαμβάνετο καὶ πάλιν, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τώρα τὸ *molif* ἦμην ἐγὼ.

Κατὰ τὸ βάθος δὲν εἶναι μοχθηρὸς ἄνθρωπος ὁ κ. Φωτιάδης· τὸν εἶδα πολλάκις δίδοντα ἐλεημοσύνην, ὅχι χάριν ἐπιδείξεως, ἀλλ' ἐξ οἴκου, καὶ πρὸς ἀνάπαυσιν τῆς συνειδήσεως, διότι εἶναι ἀρκετὰ χριστιανὸς· τὸν εἶδα ἄλλοτε νὰ θαυμάζῃ, νὰ μὴ συγκρατῇ τὸν στυγνὸν ἐκείνον μορφασμὸν τοῦ προσώπου, ὅστις χαρκατηρίζει τὸ ἄλγος, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἀνεγίνωσκε τραγικὴν μυθιστορίαν. Τὸν συνήντησα κάποτε νὰ συνομιλῇ καὶ νὰ θαυμῇ μικρὰ παιδιὰ, ὠραίας ξανθὰς κεφαλὰς μὲ δροσερὰ χεῖλη, καθ' ἣν στιγμὴν ἐξήρχοντο ἐν βοῇ καὶ θορύβῳ ἀπὸ τῆς σχολῆς. Ὅλ' αὐτὰ προδίδουν καρδίαν ἀγαθὴν. Ἀλλὰ τὸ πάθος τῆς διπροσωπίας εἶναι φαίνεται, ὡς πάντα τὰ παθη, ἀνεξάρτητον τῆς βουλήσεως. Εἴθετε ὀργίλος, εἴθετε ἐκδικητικὸς, εἴθετε φιλογύννης, οἰνοπότης, χαρτοπαίκτης· καὶ ὅμως, ἔχετε καρδίαν ἕνα κομμάτι μάλαμα. Ὡς μοὶ φαίνεται, ἡμπορεῖ νὰ εἴθετε διπρόσωπος καὶ συνάμα ἀγαθώτατος ἄνθρωπος καὶ καλὸς χριστιανός. Ὑστερον ἀπὸ ταιαύτην κακογλωσσίαν, ἣν μόλις πρὸ ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας διεξήγαγε, βαίνει γαληνιαιῶς δ κ. Φωτιάδης εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου καὶ μεταλαμβάνει. Δὲν δύναται τις νὰ καταστείλῃ τὴν κατάχρησιν τοῦ καπνοῦ, εἰς ἣν εἶναι ἐκδεδομένος· ἐπίσης δὲν δύναται νὰ ἐκρίζωσῃ ἐκ τῆς ψυχῆς του τὴν φαύλην αὐτὴν ἐξὶν τοῦ κατηγορεῖν τοὺς ἀπόντας. Δὲν δύναται! Δηλαδὴ δὲν θέλει, ἀπλουστάτα δὲ, διότι αἰσθάνεται ἡδονὴν εἰς αὐτό, ὡς ἐν τῷ καπνίζειν. Ἄλλο εἶναι ὁ φιλοκατήγορος, ὁ φαῦλος, ὁ ἐξ ἐπαγγέλματος, ὅστις ἐξασκεῖ τὸ ἔργον τοῦ ὅχι ἐξ αἰσθήματος, οὕτως εἶπεῖν, ἀλλ' ἐξ ὑπολογισμοῦ· συστηματικῶς, μεθοδικῶς, μὲ ἐν σχέδιον, μὲ τὸ σχέδιον τοῦ νὰ ἐξοντώσῃ τὸ θῦμα του. Ἀπὸ τὸν ἀπαίσιον τοῦτον ραδιούργον μέχρι τοῦ φιλομειδοῦς καὶ φιλοπαίχτου διπροσώπου ὑπάρχει τόσον χάος, ὅσον μεταξύ τοῦ ἐγκλήματος τῆς ληστείας καὶ τῆς παιδιᾶς τῆς ἀμπαρίζας,

Ὁ κ. Φωτιάδης εἶναι δεινὸς ἐραστὴς τῶν γλυκυμάτων· οὐδέποτε πίνει ποτὰ πνευματώδη, σχετικῶς δὲ πολὺ ὀλίγον καπνίζει. Δι' ἐν ἐξοχον κῶκ ἡμπορεῖ νὰ βαδίσῃ ἡμίσειαν ὥραν, καίτοι πολὺσαρκος καὶ ὀλίγον ἀσθματικὸς· εἰς ὅλα τὰ καφενεῖα δὲ τὸν γνωρίζουν μακρόθεν καὶ πρὶν ἢ καθίσῃ τοῦ ἐτοιμαζομένου ἐν καλὸν λουκουμι. Καὶ μῶλα ταῦτα, ἡ ἡδονὴ ἣν αἰσθάνεται διπροσώπων εἶναι πολὺ ἀνωτέρα ἐκείνης ἣν ὑφίσταται ἐκ τῆς σιελώδους ἀναλύσεως τοῦ λουκουμίου μεταξύ οὐρανίσκου καὶ γλώσσης.

Κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην διαδικασίαν, συσπῶνται ὀλίγον οἱ περὶ τὸ στόμα μῦς αὐτοῦ καὶ τὰ μεγάλα ὄμματα τοῦ περιβαλλόντος ὑπὸ στήνους πτυχῶν ἐνῶ ὁσάκις κακογλωσσῇ τὸν ἀπὸντα φίλον, ὅλος ὁ ὁργανισμὸς τοῦ παθίνειται· οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀναλύονται, ἡ γλῶσσα ῥεεῖ ἐν ὠκεανῷ μέλιτος, αἱ χεῖρες περυγίζουσιν, τὸ σῶμα ὅλον σκίρτα, καὶ αὐτὴ ἡ γαστήρ συσπᾶται καὶ διαστέλλεται. — Τὸ πᾶθος τοῦτο τὸν ἔχει ὑπόδουλον· καὶ σημειώσατε, ὅτι ἀρέσκειται νὰ κατηγορῇ ὅχι τοὺς ξένους, ἀλλὰ τοὺς φίλους καὶ οἰκείους· καὶ τοῦτο τὸ μυστηριώδεςτερον ἀκόμη ἐνστικτὸν τῆς χαιρεκάκου καὶ εἰρώνος γραίας Φύσεως, — διότι βεβαίως πάντα ταῦτα τὰ ἄτιμα παίγνια εἶναι εἰρωνεῖα τῆς μητρὸς Φύσεως: "Ὅσον στενότερον φίλον ἔχει τινὰ, τόσο μᾶλλον αὐξάνει ἡ κατ' αὐτοῦ κακογλωσσία τοῦ θά εἰπῇτε, τότε λοιπὸν ἔτι μᾶλλον θὰ κατηγορῇ τοὺς συγγενεῖς! Βεβαιότατα! τὸν ἤκουσα λέγοντα δεινὰς μομφὰς κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, παρ' οὗ ἔχει μ' ὅλα ταῦτα ἀφορμὰς εὐγνωμοσύνης· τὸν ἤκουσα ψάλλοντα τὸν ἐξ ἁψαλμον ἐναντίον τοῦ γαμβροῦ του, πολυτίμου ἀνδρὸς, κατέχοντος διαπρεπῆ θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, καὶ, τὸ φρικωδέστερον, τὸν ἤκουσα ψυθυρίζοντα γαμηλοφώνως καὶ ἱεροκαρυφῶς κατὰ μασσημένα λόγια κατὰ τῆς... — Ἄλλ' ἄρκει εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇτε ἕως ποῦ φθάνει τὸ βάθος τοῦ ἀποτροπαίου τούτου πάθους τῆς διπροσωπίας, ἂν μὴ τύχη νὰ συναντήσητε κἀνὲν λαμπρὸν δείγμα αὐτῶν ἐν τῷ βίῳ σας, ὅπερ δὲν σας εὐχομαί.

Ὁ κ. Φωτιάδης σπανιώτατα ὁρέσκειται εἰς πολυμελῆ κύκλον φίλων· συλλαμβάνει τὰ θύματα τοῦ ἀνὰ ἐν, ὡς ἡ τίγρις, τ' ἀπάγει καὶ ἐκεῖ τὰ... πεθαίνει. Κρίτοι ἀπὸ ἐτῶν ἤδη τὸν γνωρίζω καὶ τὸν παρκαλοῦνθ' αὐτοῦ πλειστάκις συνέπεσε νὰ συναντηθῶμεν εἰς συναναστροφὰς καὶ ὁμηλικτικὰς ἐσπερίδας, εἰς ἃς ἀνελίσσοντο πλεῖστα ὅσα καὶ ἐλέγοντο, κατὰ τὸ κρατοῦν σύστημα τῆς πετσετίας — πολλὰ κατὰ ἀπόντων φίλων, αὐτὸς ἐσιώπα, ἐμειδία, ἔλεγεν ἀδιαφόρους τινὰς λέξεις, καὶ — παρ ε τ ῆ ρ ε ι. "Ἄν μὴ παρτερίη, ἐπαίξε πιχέτο. — Τὴν ἐπιούσαν ὅμως σὰς ἐκακοφυλάκτει, σὰς ἐνέδρευεν, σὰς συνελάμβανε καὶ ἤρχιζεν ἀμέσως: α — Τὸν εἶδες πάλιν χθὲς τὸ βράδυ τὸν φιλαράκο μας; Τί ἱησουίτης! τί ἄτιμος ἄνθρωπος» κτλ. — Ἡ πετσετία εἶναι ἄλλο εἶδος μαχίνας ἐνέχει μὲν καὶ αὐτὴ οὐκ ὀλίγην διπροσωπίαν, διότι συμβαίνει τὰ πρόσωπα ὧν ἐστρώσατε ἀνοικτιρμόνως τοὺς λογαριασμοὺς χθὲς ἐσπέραν, νὰ τὰ συναντήσητε τὴν ἐπιούσαν ἢ νὰ τὰ ἐπισκεφθῇτε μάλιστα καὶ νὰ συνομιλήσητε μετ' αὐτῶν ὡς ἐπιστήθιος φίλος, ἀλλ' αὐτὴ κατέστη πλέον ὡς εἶδος οἰκογενειακοῦ παιγνίου, ἀκκκου, ὡς εἶδος jeu de compagnie, ἐξ ἐλλείψεως θέματος ὁμιλίας, διὰ τὸ ὅποιον οὐδεὶς πλέον ταράσσεται. Ἄλλ' ὁ συστηματικὸς διπρόσωπος... ὁ ἀμείληκτος, ὁ παρκαμελὼν τὴν ἐργασίαν τοῦ διὰ νὰ διπροσωπήσῃ, εἶναι τύπος ὅπως αὐτοτελής καὶ σαφῶς διαγεγραμμένος.

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος φίλος μου — ἂν ἐπιτρέπηται ἡ λέξις — ἐπειδὴ, ὡς εἶπον, κατέστη ἀρκετὰ δυσάρεστος καὶ ἀποφεύγεται ὑπὸ πάντων, μὴ ἔχων συμπε-

ριπατητὴν καὶ ὁμιλητὴν, κατέφυγε) ἐπὶ τέλους εἰς ἀγαθὸν τι ἀνθρωπάριον, συνπλάληλόν του ἐν τῷ ὑποεργεῖῳ, ὑποδεεστέρου ὅμως βαθμοῦ, μετὰ τοῦ ὁποίου τὸν βλέπετε πρῶτ' ἄνδρ' εἰς τὰς πλατείας καὶ τὰ καφενεῖα. Τὸ ἀνθρωπάριον εἶναι ἀρκετὰ ὑπομονητικὸν καὶ ἀντέχει εἰς πάσαν ἐφοδὸν ὀχληρᾶς διπροσωπίας· εἶναι δὲ καὶ ἀρκετὰ κουτοπόνηρον, ὥστε νὰ κερδοσκοπῇ ἐπὶ τοῦ ἐλαττώματος τοῦ ἀνωτέρου του, ἐλπίζον ὅτι, ἐπειδὴ γίνεται ἐκούσιον θῦμα του, θέλει τὸν προστατεύσει, τὸν παραγγάγῃ κτλ. — Αἱ λοιπὸν! τὸ χαρακτηριστικώτατον πάντων εἶναι, ὅτι ὁ κ. Φωτιάδης δὲν φεῖδεται οὔτε τοῦ ἀνθρωπαρίου! Καθ' ἐκάστην πρωίαν, πρὶν ἢ ἀκούῃ ἐμφανισθῇ ὁ ἀχώριστος συνοδὸς του, ἂν τυχὸν μὲ συνοδεύσῃ καθ' ὁδόν, ὁ κ. Φωτιάδης ὁρμᾷ ἐπάνω μου καὶ ἀρχίζει μὲ ὀργὴν σχεδόν: α — Αὐτὸς ὁ βλάκας ὁ Χ** (τὸ ἀνθρωπάριον) δὲν ὑποφέρεται, φίλε μου, μὲ τὴν ἡλιθιότητά του! Εἶναι δὲ καὶ καταχθόνιος ἄνθρωπος! Δὲν ἔξεύρω τί διάβολο μου κολάει ὅπου μ' εὔρει (ἐνῶ τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι ὁ Φωτιάδης τὸν θηρεύει ἀδιακόπως)· δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸν ξεφορτωθῶ! Ἀλλὰ ὅτ' αὐτοῦ δώσω τὸν δρόμον τοῦ μῆα γιὰ πάντα. Χθὲς τὸ βράδυ τὸν ὕβρισα, καὶ πισ εὔω πλέον νὰ πάγῃ στὸ καλὸ!

Αὐτὸ τὸ κατηγορητήριον μοῦ τὸ λέγει καθε πρῶτ' ὁ καλοκάγαθος ἀνὴρ, καὶ ὅμως καθε βράδυ, διερχόμενος διὰ τοῦ Γιαννοπούλου, τοὺς βλέπω ἐκεῖ εἰς μίαν ἄκρην καθημένους μόνους, τὸν κ. Φωτιάδην καὶ τὸ ἀνθρωπάριόν του, σατανικῶς μειδιῶντας καὶ κρυφομιλοῦντας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

ΕΙΣ ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΠΟΘΟΣ

(Διήγημα πρωτότυπον)

(Συνέχεια καὶ τέλος)

*Ἦτο κατὰ πάντα ἄξια ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὰς φημιζόμενας διὰ τὴν καλλονὴν των γυναίκας τῆς μελαγχροινῆς φυλῆς τῆς, καὶ ὡς τσιούτην τὴν ἐθαυμάζομεν ἡμέραν τινὰ, ὅτε αἰφνιδίως συνετραχῆθ' ἐπὶ τῇ ἐρωτῇ δὲ τῆς διεμνηνῆς ἡμῶν τροφῶ, εἶπεν ὅτι ἤρχετο ὁ Ἰμπήσχ. Τοῦτο ἤρκεσεν ὅπως ἄπαντες παρὰ χρῆμα στραφῶμεν πλήρεις προσδοκίας, πρὸς τὴν ὑποδεχθεῖσαν διεύθυνσιν.

Ἐπλησίαζε μειδιῶν καὶ προσβλέπων τὴν Κουννὴν, ἥτις ἔστρεψεν αὐτῷ τὰ νῶτα κατὰ τὸ ἥμισυ. Τὸν ἐθεωροῦμεν ἐμβρόντητοι, μὲ διεσταλμένα τὰ ὄμματα καὶ ἡμιάνοικτα τὰ χεῖλη.

Πόσον ἄσχημος μᾶς ἐφάνη! Οὐδὲν ἄλλο ἦτο, ἢ χονδροειδὲς Κούρδος μὲ ὄψιν ἀπαισίαν καὶ χυδαῖον παράστημα.

Ἠρώτησε τὴν τροφὸν, τίνος εἴμεθα, καὶ πληροφορηθεὶς τοῦτο, ἤπλωσε τὴν μελαμψὴν, μέχρις ὧμου